

CSEDOMOK HURLAP

POLITIKAI-TÁRSADALMI-ÉS-SZEPIRODALMI-HETILAP =>

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CseDOMOK, gróf Széchenyi-utca 12.
Telefon: 55. Csekszám: 47.258.

Felolvas szerkesztő:
NAGY IMRE

Előfizetési árak:
1 évre 10, 1/2 évre 5, 1/4 évre 2.50 pengő.
Megjelenik minden szombaton.

Kék róka és perzsák alkonya

Éj és valdában korszerű divat hirdetteit meg a napokban a közéletügyi miniszter: a kifordított ruha és a toltozott cipő divát. Nemzeti mozgalmat kell indítanunk, mondotta, hogy minden előítéletet félretéve, a háború tartamára tegyünk divát a kifordított ruhát és a toltozott cipőt. Ne fog bszedülni a világ, ha veszítünk eleganciánkból. Szükség törvénnyel bont. — *Ér törvényt terem!* — tessék hozzá — a puritánus törvényt! Ez a törvény azonban; éppen azért, mert törvény, mindenképp kötelez. A közéletügyi miniszter nem egyes társadalmi rétegek, nem is néhány foglalkozási ág, hanem az egész társadalom számára hirdette meg az új divatot, „osztálykülönbség nélkül.” A társadalom legnagyobb része már igen régen ezt a divatot vállalja, mert nem is tehet mást, s régen csodálkozik tiggely, hogy perzsiának pártot ötni egyesek az öltözködés demokráciája ellen. Hétről-hétre színhabz, film, társadalmi és divallapok özöne jelenik meg, s hirdeti a fényűzés örömeit, mintha nem is volna ötödik éve háború. Irásban és képen zengik a kék róka, nyersselymek, tiszta gyapjúszövetek és bársonyok dicséretét, — meglévő selymekét, szövetekét és bársonyokét.

Ezen a héten fedeztük fel például az egyik színházi lap divatrovatában a következő mondatot: „Aki azt hiszi, hogy a nemes, értékes, gyspúszövetek, a drága jerseyk és selymek már kifogyófélben vannak, annak csak végig kell néznie a Geiger-kollekcióit és meggyőződik róla, hogy *itt még kébeketi anyagbőség van.*” Olvassuk el egymástán a miniszteri beszédet s ezt a mondatot s meg fogjuk érteni, miért beszélünk az előbb pártútsról.

Tisztelettel kérjük: kényeztessék bele sürgősen a divatrovatokat is az öltözködés reformjéért indítandó nemzeti mozgalomba. Nem dől a sze a világ, ha a társadalom 19. századika nem hivalkodik a kék róka, perzsák, selymek és gyapjú szöveti bőséggel, amikor kilenc kilenc századik kifordított ruhában jár. Törvényt ne legyen: nem a józanság ellen tiltakozunk, sőt: véleményünk szerint a divatrovatok dolga inkább az volna ma: megmutatni, hogyan fordítjuk ki kopott ruháinkat, hogy csinos és izlésees maradjon.

Nyiljon meg végre szemetek! Találkozás elidegenedett véreinkkel.

A kései nyárban odalent Zalában jártam. Elénegettem a megszűnés kékjébe vesző szőlőhegyeket, a kicsi faluk tarcát templomtoronyait és csodálkoztva néztem a népet, amelyik ezt uappallá téve dolgozott. Csendes munkában teltek el napjaim a gondolatnak is merésze lett volna a szomorú való, amit ittegengett meglátom a sora.

A falu közelében bauxit bányava. Egyik nap, hajnalán, útra keltem, hogy megnézzem, milyen munka folyik is itt. Reggeli munkaszünet volt éppen, amikor a határba kitértem. Szanasztét az út mellett a pázsiton emberek hevereztek. Beszélgettek. De nem magyarul. Megdöbbenve kérdeztem meg, hogy hová valók. A legtöbbsze értelmenlenül néztek rám. Végre egyik megszólalt. Akadozva, nehezen törte a magyar szót. „Munkaszolgálatosok vagyunk, románok Erdélyből.” — Tovább akartam menni éppen, amikor csak úgy, véletlenségből megkérdeztem, hogy is hívják Magát? — „Farkas Tivadarnak hívják”, mondotta. Megálltam. „Híjye! Hiszen Maga magyar!” — „Lehet az kérem, pedig az én falumban egy magyar síncs.” „De hiszen Maga is az. Hová való?” — kérdeztem. — „Tovább szállási vagyok. Erdélyi. De nem magyarul, hanem román.”

Kíváncsi lettem, hány magyar-nyelvű akad még közöttük? Megkértem azt, aktíve előbb beszéltem, mondaná, meg azoknak a nevet, akire rámutatok. Beleegyett. Rámutatott egy magas, fekete-hajú, villogószemű szikár emberre. Az én tolmácsom megmondta a nevet. — Ez Nagy László. — Maga sem tud magyarul? — Nagy László csak a fejét rázta, Erdéket, hogyan is oltáhosodott el ez a magyar? Több kérdésemre, amit tolmácsom utján adtam fel neki, — végem megeredt a nyelve. Pergő oláh beszédrel mesélte el, hogy edesapja még református mágyar volt Vicsén, Szilgy megyében. Oláh nőt vett el feleségül. Amikor ő kisgyermek volt, kiűzték a világháború. Apját elnyitlék katonának és elesett (t) anyjával élt. Ettől kezdve mindig oláhb beszélt vele. Es ma sem beszél másként, csak román nyelven. Közben áttértettek a görögkatolikus hitre. Felcsége is oláh lány. Gyermekeit — termé-

zetesen — már szintén nem beszélnek magyarul. — Ime, egy család így veszett el a magyarság számára.

Sorba kérdezgettem tovább az emberek nevelt. Embereim szorgalmasan mondta: „Ez Kardos János Fejérről, ez Fogas Aurél Tasnadószántórol. Ez, aki még a a saját vezetéknevét is olyan nehezen mondja ki: Szabados János Hidalmárol. Kérdésemre, hogy tudja-e, hogy magyar, csak a vállát vonogatta. Lehet, de a szeme és tiltakozásra táruit szája, — bár hang sem jött belőle — megmutatta, hogy ő is elvesztett számunkra. Filep (Fülöp) János még bizonyította is, hogy ő nem lehet magyar. Oláhlul mondta perze: „Mi románok vagyunk, hiszen román munkásszázadban dolgozunk.” — Bot László, aki Zaibó mellett kis faluba való is csak pár szót tud motyogni magyarul. Zavart mosolyán látszott, hogy tudja kérdéseimet, amellyel megzavarta társalgásukat.

El is búcsúztam tőlük. A bányág elég hosszú út volt még előttem. Ráértem gondolkolni. Ezeknek az embereknek apja még jó magyar ember volt. Jó híve a katolikus vagy református magyar egyházaknak. De az anyjuk azoknak, akikkel beszéltem kivétel nélkül! — román! Az apa egész nap távol az otthonától dolgozik. Sokszor évekre, sőt talán örökre is kiragadja a sora a családból. A gyereket az anyja neveli egyedül.

Es ahol az oláh Anya tanítja meg beszélni a gyermekét — ott, ezen eset tanulásá szerint — elvesztet a gyermek a magyarság számára. Annak már terhes lesz a magyar név. Le is rázza, mihelyt teheti.

Igy pusztulunk vesztünk, mint oldott kéve széthull nemzetünk...

Mire felértem a bányába megereit az eső. Mintha a magyar ég is siratná a veszendőbe induló falut...
Néze

A zsidó szépírók munkáit ki kell vonni a közforgalomból!

A Zsidókérdéskutató Intézet felhívása.

A zsidósággal szemben folytatott onvédelmi harcunk a közelmult években elsősorban a társadalmi és gazdasági élet területén igyekezett eredményeket elérni. Nem kisebb a jelentősége azonban a zsidó szellemiség elleni küzdelemnek. A zsidó kézre került sajtó és könyvkiadás néhány évtized alatt

ben és zindarabjalkban lejárattak a nemzeti társadalmak tennemaradásának alapvető erkölcsi törvényeit, a házasság és a család tisztaságának eszméjét a nemzeti értékek és hagyományok tisztetét. Ennek az idegen zsidó szellemiségnek, helyesebben, mindannak, amiben ezzel találkozhatunk,

el kell tűnne nemzeti életünkben.

elárasztotta az egész társadalmat, az egész országot zsidó szellemi termékekkel.

A füzetes ponyvától a zsidó „irodalmi nagyságok” gyűjteményes kiadásáig, a krajcáros búvárpótkol a szépirodalmi és u. n. tudományos folyóiratokig minden a zsidó szellemiség, a zsidó gondolkodást, a zsidó „erkölcsi” feltöltést terjesztete...

Ezt a célt óhajtja szolgálni a Zsidókérdéskutató Intézet, amikor akciót indít a zsidó szépírók könyvtéinek

Zsidó írók könyveinek többé nem lehet helyük magyar családok könyvtárában. A Zsidókérdéskutató Intézet arra kéri mindazokat, akiknek zsidó szépírók munkái (regények, színdarabok) vannak birtokukban, közzéjük be azokat az Intézet címére, Budapest, XI., Otthon-t. 19. A betküldött könyveket az Intézet egyrészt saját könyvtárának gyá-

ez a zsidó szellemi fertőzés ásta alá a magyarság lelki erkölcsi ellenállás erejét, az vezeteti végeredményben az 1918-as szegyenletes összeomláshoz. A zsidó szépírók regényeik-

rapítására, illetve kiegészítésére használja fel, a felesleges példányokat pedig megsemmisíti. Hogy megkönnyítsük a zsidó írók könyveinek elköltetését és kiválóságait, "alább közöljük a legismertebb hazai és külföldi zsidó írók névsorát is:

Agrai Adolf (Roosenzweig), Balla Ignác, Biró Lajos (Blau), Bús Fekete László (Trauerschwartz Pinkass), Csermely Gyula, Erdős Renée (Ehrenthal), Forró Pál (Friedmann), Földes Jolán (Grünfeld), Földi Mihály (Frankl Miksa), Gábor Andor (Greiner), Hatvany Lajos báró (Deutsch), Helztal Jenő (Herzl), Ignótyus (Veisberg Hugó), Kabos Ede (Rosen-

berg), Kiss József, Kóbor Tamás (Bermann Adolf), Komor András (Kohn), Körmendi Ferenc, Lakatos László (Kellner), Ligeti Ernő (Lichtenstein), Molnár Ferenc (Neumann), Nadas Sándor (Neumann), Pásztor Árpád (Pikler), Szántó György, Szomaházy István (Steiner Andor), Török Sándor, Zeolt Béla (Steiner), Wassermann, Scherzer, Salten, Ija Ehrenburg, Wenzler, Feuchtwanger, Emil Ludwig-Cohn, Stefan Zweig, Otto Zarek, Otto Zweig, Salom Ásch, Hugó Bettauer, Guidó da Verona, Dino Pittigrilli.

A névsorban nem szerepel írókról az érdeklődőknek az intézet készséggel ad felvilágosítást.

JEGYZETEK

Egy állspáni rendelet margójára:

Az ünnepnapot megszenteljéd

isten parancs mindenkinek szól. Kivételek nélkül. Hat nap elég a munkára, a mindennapi kenyér megteremtésére... A hetedik nap nem csupán a testi pihenésre kell, hanem minden felett a munkában eltöltött hat nap áldásait: Isten áldását... Elismertjük, hogy a nagy "gépezetben", az életben, különösen ma — bizonyos fennakadások elkerülése végett, szükség van ünnepnap "szolgálatra" (inspekcióra), — de ez nem jelenti azt, hogy az isteni törvényt teljesen félre lehet vagy félre kell tenni. Egyik vármegyénk új állspánja páter keresztény kiállását "bizonyosgató arrol, hogy az ünnepnapot a hivatalokban is meg lehet és meg kell menteni. Ime az állspáni rendelet: "Mindnyájan tudjuk, hogy a falusi közigazgatásban a vasárnap nem kapcsolható ki teljesen a községháza életéből. Mégis kifejezett rendeletem, hogy az istentiszteletre azelőtt második karanténokor, minden munka, minden tárgyalás abbahagyandó, menjen mindenki templomba. A keresztény Magyarország népe! — Apostol! lelked, bátor bizonyosságát, méltó arra, hogy kövesse minden keresztény magyar úgy, hogy maga is megtartja a másokét is megtartja. Mert, aki gondol az Istenre — arra gondja lesz majd Istennek is.

Tudok egy orvosról, aki csak a hetipiac napján (érrendésében felkereső vidéki betegekről) azt tartja, hogy azok nem "komoly" betegek. Valóban úgy is van, mert az orvosi felülvizsgálatot nem, vagy legalább is nehezen lehet csak úgy helyi piaci alkalmi utcai összejövetelel ellátni. Majdnem hasonló eset ez azoknál, akik például csak ünnepnap érnek rá felkeresni az orvost, ügyvédet, jegyzőt, tanítót stb. ügyes-bajos dolgokkal. Nem gondolnak arra, hogy az ünnep ezekben is ünnep, amikor a testi pihenés mellett, ők lelki épülésre, lelki pihenésre vágyanak. Szeretnék megszentelni ők is az ünnepet, de az "ilyen" emberek miást nem lehet... Ha már ők nem

tartják meg az isteni parancsot, legalább azt engedjék meg, hogy mások, akik szeretnék, had kapcsolódjanak bele a hat munkára rendelt napon át későbbi kivül meg tapasztalt áldásokról Istenet dicsőítő szerébebe, a hetedik napon, mely erre rendeltetett a Teremtőtől...

mondja az isteni parancs. Ne gyűljük a szigorúbb értelmezésű jézusi magyarázattal, hanem csak abban az értelemben: se gyilkosok, se öngyilkosok ne legyünk, mert Isten azt az életet és csak Ő veheti is azt el... Mégis egy másik újsághír szerint egy 20 éves egyetemli hallgató nagy művelés, sok szórakozás után önkézzel, nek tetelt véget életének, mivel mint búcsóéletemben írja: "Meguntam ezt az egész marhaságot, amit életnek neveznek!"

Megdöbbenéssel kell megállnunk ezeket olvasva... Hogyan, hát így is lehet vélekedni és cselekedni egy 20 éves ifiúnak? Most, amikor olyan drága minden magyar élet, amikor olyan sok komolyságot, felelősséget, áldozathozatalt, kitartást kíván és jelent magyarnak lenni, a húsz éves ifjak között vannak olyanok, akik csak "marhaságnak tartják ezt az életet, amelyet meg sem ismernek még. Szabad ennék őni? Önkézzel véget vetni annak az életnek, amelyet Isten-től kapunk?

Aki nem szenteli meg az ünnepet Isten dicsőítésével és hálaadással, aki hat napon át nem végezi hűséggel, odaadással kötelességét, hanem csak mulat, szórakozik nagy kunyelműséggel, — az elsákad az Isten-től s élete egy megkeseredett percében, — mert a kegyelmes Istenbe vetett hit nélkül, csupán szórakozva, de keveset dolgozva fárt e földön, megdondolatlannal újra és most már utóljára — úgy vétkezik Isten ellen, hogy szánalmas öngyilkossággal fejezi be életét. Lélek nélkül! Váncs test! Ha a lelket nem gondoljuk, nem tápláljuk, önkre éltanyul, semmivé lesz s vége akkor a testnek is. Isten üzenete is azt mondja: a testi gyakorlatásnak kevés haszna van, de a kegyesség mindenre hasznos, megkívén benne a jelen való és a jövő élet ígérte.

Benedek Vince

Lapunk kétheti számában megjelent a "Kemenesalja nyelve", című cikknek a szerzője Benedek Vince nu. győri igazgató. Több mlát félvezáradós íról munkásságra tekintihet vissza. Százakra rug napl-, szak- és szépirodalmi lapokban megjelent cikkeinek a száma. Mind tele léleklátással, rajongó szeretettel fájta, nemzete, hazájának szépségei iránt. Hivatott tolla írója szűkebb hazájának: a Balaton, Bakony, Somló, Ság, Kemenesalja tájainak, amiket külön kis füzetekben is ismertetett.

Megható ünneplésben részesült a mult hó 22-én, Győrben tartott Dunántúli Evangélikus Egyházkerületi Tanfőgyesület közgyűlésén, amely őt elővívhetetlen érdemei elismeréséül dísztagyjává választotta.

A díszoklevelet D. Kapi Béla püspök, kir. titkos tanácsos és dr. Mesterházy Ernő ny. főispán, ker. felügyelő jelenlétében, a ker. tanfőgyűlésnek meleg ünnepléssel adta át Ludván Sándor kerületi elnök.

A magunk részéről ml is tisztelettel és szeretettel köszönjük mint lapunk munkatársát, azon kívánsággal, hogy magyar szive, lelked derűjével még soká szől-hasonon lapunk hasábjain is.

Társadalmi mozgalom egy beteg leány megmentése érdekében

A sárvári kórházban fekszik egy 14 éves leányzó súlyos betegben. Az orvosság olyan hatalmas összegbe került, amint sem a gyermek szegény szülei nem tudnak fedezni, sem a kórház nem vonhatja el a többi betegtől a ráváltot. Hogy a leányt-meg, meg lehessen menteni s hogy a több évre kiterjedő kezelését biztosítani lehessen mindenekelőtt az orvosság megvételre vált nagyon sürögőse. Dr. Stubenovits kórházi főorvos a szükséges összeg előteremtésében érdekében a felekezetek és ezek egyesületeihez fordult támogatásért.

Amint értesültünk mindenütt a legnagyobb megdörtenés telíti s a szükséges körülbelül 2000 pengőnyi összeg rövidesen együtt is lesz, hogy egy súlyosan beteg szegény leányt gyólyoson társadalmunk a magyar jóvendőnek. Enélkül a megoldás nélkül a biztos halál vár a betegre, ennek birtokában viszont remény van a gyógyulásra. S iehet, hogy egy leendő magyar édesanyját ment meg ez akcióval a kórház főorvosa, illetve a sárvári magyar társadalom.

Széchenyi-hálya (Vas m.) községben

130 kat. holdas birtok

ajánlatkérő, külön 12 kat. hold szőlő, továbbá községben

lakóház

1944 január hó 1-éi

haszonbérbeadó.

Felvilágosítás a község-házban, vagy dr. Kiss Lajos ügyvédnél, Budapesten, VIII. ker. József közl. 58. szám.

SINKA ISTVÁN

Régi táj, régi sors

Régi táj, szép és vln-Bihar, kis vad, fuaa hová bujjon ringattalan álmával? Ha nagy szikládra lépne— megőné a szikta népe.

Hogya sikkadogra futna, régi lőruényed szerint neki is koporsó jutna. S vagy koporsó, vagy száz drok lopnak el tőle az álmot.

Ha pusztáiba rejtené, verekedé mindhaláltig: ha győzne is, mégse győzne. Neve mögött fektek jel csúfolódna, úgy tűné el...

Növessz engem fáva, Bihar, lomjaimon pusztáidnak nyugtalan szép álmával. S lass rém viládmot hullni, ha nem tudnék kirutalni.

A Cselekedő Hírlap

a magyar faji összetartás munkálója. Eredményes munkáját a tények bizonyítják. Olvasd és terjeszd!

Sik Ilma regénye két kötetben: RABSZOLGÁK

Az író első regénye hatalmas társadalmi körkép. Középpontjában egy délmagyarországi vármegye nagybirtokos-állspánjának családi élete áll. Az állspán és felesége megezbik gyermekeik lelkét azzal, hogy inkább szerezmesek: mint szűlők. Fink elvadtól a háziól, leányuk fél a szerelemtől; ellenkezője szeretne lenni anyjának — inkább anya, mint szerelmes. Az első világháború után a család elveszt vagyonát és otthonát; Budapestben

Fizessen elő lapunkral

vagonlakók lesznek és lassan kúrdik fel újra magukat. A regény tulajdonképpen hősnője, az állspán leánya. Itt szeret bele egy szűkebb honfarsukba, aki nem tud egy hozzá méltatlan aszony karmal közül szabadulni. Az angyasra születteit lány a mások megsegítésében, a lemondó önzetlenségben találja meg a boldogságot.

A két világháború közti lázas, izgalmas életnek nagyszerű képe Sik Ilma regénye. Az egész nemzet megrázó tragikus összeomlás kibillentette az embereket életük egyenes utjáról és sokan hiába keresték a kibontakozás útját. Onmagukkal az egész életet folytatott küzdelemükről mesél ez a nagyszerű, nagyszerű lélekrajz megírt, izgalmas érdekes regény.

Új idők Irodalmi Intézet Rt. kiadásában jelent meg.

NEVELÉS

Lapzárta csütörtök déli 12 óra. — Minden cikkért a cikk írója felel.

A Cselekedő Hírlap

a harcoss magyar szellemet képviseli. Érded is harcol. Témagazd munkáját. Kérd mindenütt.

Olvasd! Terjeszd!

NAGYÍTÓ ÜVEGEN

Vizsgálnak a sebesült honvédek.

Őszinte írás a közhangulatról

Lehet-e felemelőbb lelki érzés, mint elbeszélgetni a közel-vagy régmúlt eseményeiről. Pihenő órákban átszűrni a nap vagy a perc rémhírmentes történéseit, a józan észsel — a magyarság érdekeit szem előtt tartva — állásfoglalni azokkal szemben, a jövőnk biztosítására. Ez nemcsak kellemes lelki nyugalmat biztosít számunkra, hanem ezen felül építően ápolja a közhangulatot, amelyben biganylelkű emberek gyöttrődnék és értelmetlen igazság közepette csigázzák a kedélyeket.

A ma emberének kéteseres e-róvel kell uralkodnia önmagán, hogy megővje nyugalmát a félelemgörgőktől. Ezzel példát adni másoknak és ellenállhatótá válnak a lelket, hogy sorsdöntő pillanatokban is meg kell állni a helyükön, ha élni akarnak egy újabb ezredévben.

Sajnos csak nagyon kevesen vagyunk olyanok, akik tőlük tudjuk önmagunkat tartani — ezektől a lélektől mérgezésektől — nem okozunk magunknak kétes, cseresznyés lepényfői gyomoridegeneséget. Pedig jobb megtörtént dolgokról csevegni, mint lázálomokról kergetni, vagy ahhoz segítenünk hozzájárulni értelmetlen jódo-lással. Nézzük a becsületlen megöregedett őseinket. Bármilyen nehéz időkben a dicső múlt-hoz menekültek s onnan meri-

teltek erőt a jobb sorsra vezető küzdelemhez. Miért ne tehetnének meg mi ezt? Különösen ma, amikor oly nagy szükség van a józan észre, az egyöntelű közhangulatra. A társadalom minden egyes tagja egy fontos kis-csavar a nemzet gépezetében. A rossz közhangulatot félre, vagy véletlekbe méretezett alkotás nem szolgálhatja a magyarság zavartalan életét, történelmi hivatását.

Ennek biztos tudatában kell lennünk, nemcsak ma, hanem mindig, amikor az aktuális napi eseményekről adódik a szó. Ebben kell figyelnünk nemcsak azt, hogy mit mondunk, hanem „ki” mondja. Legtöbbször azok próbálnak közhangulatot teremteni, akik haszont akarnak abból húzni. Ezeket könnyen felismerhetjük jellegzetes fűnyelvényes beszédükkel és azek ellen a magunk módján védekezhetünk. De nemcsak védekezünk kell a rossz közhangulat kialakítása ellen, hanem annak jó kiéjtéséért kötelességünk dolgozni is. Ezt pedig azszal szolgálhatjuk eredményesen, ha megakadályozzuk a báránybörbe bujt farkasok megerkedéseit és a pontos értesüléseket azszal vagyunk: beszéljünk másról! Beszéljünk arról, amivel jövőnket építhetjük és biztosíthatjuk.

Péczy J. Szabolcs.

Holnap nyitja meg a fényképkiallítást Sárvarott Galba Vince főszolgabíró

A soproni Foto Club, mint már a múlt számunkban is jeleztük, a sárvári Allami polgári iskola tanteremében a sárvári Baross Szövetség meghívására a helyi amatőrjárás részvételével bemutató kiállítást rendez. Az ünneplés megvívása vasárnap délelőtti 10 órakor lesz.

A kiállítás három napig tart,

— Előadás. Folyó hó 15-én este 8 órai kezdettel az Evangélikus Ifjúsági Egyesületben Itézés Mihályné a győri püspöki másodlelkész felesége tart előadást: „Tízta élet” címmel. A lányokat és érdeklődőket szeretettel várja az Evangélikus Ifjúsági Egyesület vezetősége.

mégpedig 10—11—12-én. Mindhárom nap estétől 7 órakor színes vetítés lesz. A városban mindentel színesebb színhely fényképek hívatgatják a közönséget a kiállításra, melyhez hasonló kulturális esemény nem volt mostanában Sárvarott.

A kiállítás minden tekintetben hasznos lesz. Sok a fényképezés ma már mindentel, de kevesen tudnak valóban szépen fényképezni. Csak pocsekkolók derítéborúra a ma elég nehezen hozzáférhető filmet. Most alkalom nyílik művészi lónak álló szép felvételeket látni. Bizonyosak vagyunk benne, hogy a sárvári amatőrfényképezést sokat fog okólni ezen a kiállításon.

A 103 magyar népdal, ami 1939-ben jelent meg, most eljutott harmadik kiadásához s ezzel a bőszeredik példányhoz. E kis füzet nemcsak a határokon belül élő magyaroknak, hanem az idegenbelsőakadtaknak is (pl. az amerikai magyaroknak) kedves énekekönyve lett.

A kereső nők száma Budapesten 1910-től 1930-ig 172.000-ról 221.000-ra, vagyis 49.000 fővel emelkedett. A tisztviselőknők száma 1910-ben 15.452, 1930-ban már 32.615 volt.

Az iskolai orvosi intézmény szervezése Szinyai Mária Jenő kultuszminiszterrel történt kinevezése óta folyamatosan van, — írja az Orvosi Hírlap. Az iskolai egészségügy egységes irányítása céljából az iskolai orvosi hivatást egybekapcsolták a levegőorvosi hivatással, valamint az egészségügy oktatásával. Az iskolai orvosiok eddig 280 pengős havi tiszteletdíjjal felemlétek 300 pengőre. A kultuszminisztérium adógyűjtése szerint eddig a gimnáziumoknak csak 55 százaléka-ban tanította az egészségügyet, 35 százalékban tanárok végezték ezt a munkát több-kevesebb hozzájárulással és ezzel egyes arányban álló eredményeket. A szakiskolákban még rosszabb volt a helyzet, a tanítóképzőknek — példánál — 8 százaléka-ban tanították tanárok az egészségügyet. Budapest környékén egy iskolai orvosiok munkáját 1351, BUDAPESTEN 567 tanuló egészségügyi ügyvédek, kellett pedig ellenőrizni. BUDAPESTEN 100 iskolában 93 orvos dolgozott, de vidéken csak 27 iskola alkalmazott orvostól 100 közül. A fővárosi iskolák 34, a leányképzőiskolák 45 százalékában egyáltalán nem volt meg szervezve az iskolai orvosi intézmény. Az Orvosi Hírlap szerint az iskolai orvosi intézmény szervezést nehéz lesz végrehajtani, mert magas orvos-számot el kell érni viszonylagos orvosihiány Magyarországon. Különösen megnehezíti a kultuskormány munkáját az a tény, hogy az iskolai orvosiok részére megállapított tiszteletdíj egyáltalán nem csalogató, a végzett munkával nincs arányban.

Kitelepítették a zsidókat Szófiából, a bolgárok fővárosából. A kitelepülés a terveknek megfelelően lejezódott be a zsidó ügyek kormánybiztosának beszámolója szerint. A Szófiában élő 25.000 zsidó közül 19.339 költö-

zött el az ország legkülönbözőbb részeibe. A megmaradt 5000 közül 3.000 mozgósítva van, ezek egy-egy-egy munkatáborokban dolgoznak. A még fennmaradó 2.000 vagy polgárlag mozgósított, káliföldi szűd, vagy vegyes házas-ságban él. Ezek helyzetét a jövőben szabályozták.

A rimaszombati KALOT telepese népfőiskola évről-évről bemutatja ünnepeit a Martonpusztai telepen újabb kézfogást jelentette a városnak és a hal-nak a bizonyosságát nyújtotta annak a nemzetépítő munkának, amely a magyar parasztság szellemi és anyagi támogatása érdekében a Kalot mozgalom keretében folyik. A bemutatás ünnepegen megjelent Péter Nagy Többször jelezta atya, a Kalot országos elnökhelyettese, valamint Rimaszombati társadalmának színe-java. Jelképes avató felvonulást nyitotta meg a gazdag műsort. Igen nagy sikert aratott „Kocsosy Mihály házassága”, az első magyar népi bohózat. A Kalot 22 hallgatója a jános magyar lányokkal régi magyar táncokat fűzött és népdalokat énekel. A bemutatás során a városi vezetés kiírt díjat a legjobb népművészeiért nagy érdeklődéssel kísért kiállításra rendezett. Az ünnepegen résztvették a tavalyi halgatók is, akik a bar-szont megvél Eggy közönségen egy elhangyolt zsidó börtön alapított telepeképző mintagazdaságot.

Hatvencévi emlékező a polgári iskola Magyarországon. A polgári iskola-típus 1868-ban alapították meg az elemi iskola IV. osztályát végzett és továbbtanulni vágyó fiúk részére 6, leányok részére 4 éves tanfolyammal. Az 1910-es évek óta a fő-polgári iskolák is csak 4 osztályi működnek. 1827-ben a polgári iskolát a középolgári iskolák rangjára emelték. Az 1940—41. iskolában 513 polgári iskola működött Magyarországon 5309 tanórával (ezek közül 3137 nő volt) és 131.539 tanulóval (leány 66.049 volt közülük). A helyzet nagyjában ma is ez. A visszatért Észak-Erdélyre csak 53 polgári iskola ezek. Új polgári iskolák felállításának legnagyobb akadályai a tanárhiány. Polgári iskolai tanárképző csak egy van az országban: Szegeden, s míg a polgári iskolák szükséglete egyre nő, a főiskolák a halgatók száma évről-évre fogy.

Vasutas közgyűlés Cseleddömlőkön

A Cseleddömlői Vasutas Sport Egyesület f. évi október hó 15-én 10 órakor a Vasutakör nagytérben rendkívüli közgyűlést tart, amelyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgysorozat:

1. Az alapszabályok 29. § 4. d pontjában meghatározott számú egyesületi tag rendkívüli közgyűlés összehívását kérte abból a célból, hogy a rendkívüli közgyűlés döntson arról: van-e szükség a folyó évben módosított alapszabályokkal kapcsolatban újabb tisztújításra.

2. Amennyiben a rendkívüli közgyűlés ezt szükségeseink tartja, adjon utasítást az elnökség-

nek a tisztújító közgyűlés összehívására. A rendkívüli közgyűléssel kapcsolatos tudnivalók.

A rendkívüli közgyűlés a szervezésre jogosult tagok egyharmadának, tehát 192 egyesületi tag jelenlétében határozatképes.

A rendkívüli közgyűlés csak a tárgysorozat szerinti kérdésekben hozhat határozatot. Határozatképtelenség esetén a rendkívüli közgyűlést f. évi október hó 26-én 10 órakor tartjuk meg ugyanezzel a tárgysorozattal a Cseleddömlői Vasutakör Kör nagytérben, amikor ez a második közgyűlést tekintet nélkül a megjelentek számára határozatképes.

"A 'Dolgozó utas' szobra a szolnoki útszélkanyaga hőskörében. A szobrot Rézsahegyi Mihály karp. szakaszvezető készítette.

Közellátási tudnivalók!

— Hízlalási kölcsonőket igényelhetnek a gazdák. Bámfy Dániel béró földművelésügyi miniszter a hízlalási tevékenység előmozdítása érdekében a gazdák részére hízlalási kölcsonőket igénybevételei tette lehetővé. A kölcsonőket 6 hónapig időtartamra folyósítják az állatok kizárólag való leköltése és ledesésé váltó letételehelyezése, vagy a székéghoz képest egyéb, bizonyított nyújtása esetén. A hitelt igénybevevők a folyósított hiteltörke után mindössze évi 5 százalékos kamatot fizetnek. Az érdekelte gazdáknak részletes felvilágosítást az Állatforgalmi Központ mint Szövetkezet ad (Budapest, V. Auiluk u. 8.) és ugyancsak ez a szerv bocsátja rendelkezésükre a kölcsön igényléséhez szükséges nyomtatványt.

Módosították a terménybeszolgáltatás betudását

A közellátásügyi miniszter rendelete szerint a hízlolt élő sertés korára való tekintet nélkül kell a besolgáltatásról figyelembe venni és meghatározott buzaegységgel kell beszámítani a zsírra, illetőleg szabadválasztású terményekre vonatkozó beszállítási kötelezettség teljesítésébe. A köznyelési cétokra vásárolt kan előstályból a meghatározott buzaegység-számú élő stály kilogrammonként 5 (öt) buzaegységet a zsírra és 4 (négy) buzaegységet a szabadválasztású termények csoportjába kell beszámítani. A jogosított kereskedőnek okt. 31-ig hízlalásra kiadott síldó vagy sovány sertés után a megállapított buzaegység számot, élő stály kilogrammonként három buzaegységet a zsírra, a megmaradó egységeket pedig a szabadválasztású terményekre vonatkozó beszállítási kötelezettség teljesítésébe kell betudni.

Lisztjlegyek beváltása

Felhívja a közellátási hivatal a közönség figyelmét arra, hogy a havonként esedékes lisztmennyiséget két részletben lehet a kereskedőnél kiváltani és a kereskedők csak két részletben szolgáltatathatják ki az előírt liszt-

Burgonya feleslegek átvétele

Közírtre teszi a közellátási hivatal, hogy a burgonya feleslegek átvételére kizárólag a Vas megyei Mezőgazdasági Takarékpénztár r.t. mint METESZ megbízott jogosult.

Felhívja a hivatal a gazdák figyelmét arra, hogy a szállításra kész burgonyakészletet a Vas megyei Takarékpénztárnál előre gősen jegyeztessek elő.

Korpa kiosztása

Mindazok, akik korpát igényeltek a korpaitványt és a korpát folyó hó 8-tól 24-ig a Hangya főútvonalon átvethetik.

Hízott sertés és kukorica leadás

Minden beszolgáltatásra kötelezett gazdálkodó (tehát akinek gazdakönyve van) köteles. Folyó hó 31-ig nyilvántartó hatóságánál nyilatkozni, hogy a még hátralékos zsírbeszolgáltatási kötelezésének (II. kategória) kukorica vagy hízotsertés 1944. évi február hó 28. napjáig történt leadásával, vagy ugyanezen idő utáni szállítással való lekötésével vagy a zsírbeszolgáltatási kötelezés teljesítésébe beszámított más termény (napraforgom, tökmag, kukoricaecsa, hízlolt liba, hízott kacsca, tej) beszállításával kiván-e eleget tenni. A gazdálkodóknak nyilatkozatát az erre engedélyezett úrlapon kell megtennie. A nyilvántartó hatóság a gazdálkodó által beadott nyilatkozatot felülvizsgálja. Ha a gazdálkodó hátralékos zsírbeszolgáltatási kötelezésének mikénti teljesítéséről október 31-ig nem nyilatkozik, vagy a közellátási bizottság jelentése szerint hátralékos zsírbeszolgáltatási kötelezésének teljesítésébe biztosítva nincs, a nyilvántartó hatóság felszólítja a hízlolt buzaegység-számú kanra egyelőre kukorica beszállítására. A nyilvántartó hatóság a gazdálkodó nyilatkozatában felmért termények beszállítását ellenőrzi. A nyilatkozat megtételéhez szükséges nyomtatványt a közellátási hivatal bocsátja az érdekeltek rendelkezésére.

HÍRLEK

— **Eljegyzés.** Klaffi Magdát eljegyezte Ifj. Farkas Lajos celledömöki mív. műszaki tisztjelölt.

— **Házasság.** Szalay Dénes felsőpályi segédjegyző házasságot kötött Kovács Máriával, a sárvári postahivatal tisztviselőnével.

— **Felhívás.** A Celledömöki Ev. Gyülekezet esperese felhívja a gyülekezeti tagok szives figyelmét arra a gyűlésre, melyet gyülekezetünk leánytagjai végeznek október 11-től. A vásárosmiskeli árvaház árval részére gyűjtünk élelmet (liszt, burgonya, dió, mák, alma, körte stb.) A mai élelmiszerek nehézséget mindnyájan érezzük, de egy márék liszt, pár szem burgonya talán a kevesebb is jut az árvak részére. Kérjük gyülekezetünk tagjait, tegyék magukévá kérésünket s az árvalaház nevében kopogtató gyűjtőket fogadják szeretettel.

Angóryanul-kezetet,

6 vagy 8 nyul részére, használt állapotban is,

megvételre keresek.

Cím: Celledömök, Kossuth L. u. 6. sz. alatt az emeleten.

— Hogyan pótoljuk a rálíft?

A földművelésügyi miniszter felhívja a szőlőgazdákat, figyelmét arra, hogy a hízlaltó rálíft pótlására a kukoricaecsa, földkacsca és kálakaléval, gyékény, sőt a rozszalma is igen jól felhasználható. Ezek az anyagok lényegesen olcsóbbak a rálíftnál és szőlőkötözésre aránylag csekély munkával alkalmazásba tehető. Minthogy befűldön kellő mennyiség áll belőlük rendelkezésre, a szőlőgazdák a fennmaradt rálíftanyagokat könnyen megszerezhetik és a szőlőkötözési munkálatok idejére már a zselé hónapok folyamán előkészíthetik.

— **Gyorslevente-napra tőrtént adakozók** nevel és adományval. Folyó hó 26-án megtartott „gyorslevente-nap” ünnepe keretén belül megtartott rekordverseny díjaira történt szives adakozók névsorát az alábbiakban közöljük: Almási János 10 P. V. Böröndy László hópalack, zaebkcs, kulacs, dr. Csiky László 20 P. dr. Hethyessy Jenő 10 P. dr. Jósza László 15 P. Kozor Dániel 1 drb. csavaros Iron, dr. Nemes Vazul 10 P. Rács Reich Imre 20 P. Az adományokért ez úton mond halás köszönetet a járási levevente parancsnokság.

— **Oklevelet nyert.** Nyulász Etel a budapesti női szobanőlyan oklevelet nyert.

Osztályorsjegyet már most vegye meg MÓRITZ KÁROLY
dohányaruda, könyv, papírkereskedő
hírlapbizományossal
CELLEDÖMÖKÖN

Kiadja: A Tarsai Szabadegyesülettel E. H. T. Földművelésügyi Minisztérium
Takták Károly
Lepáras: celledömök dőlés 12 ombor.
Társai-egyesület igazgatója, Celledömök.

Teraható és kocsi karambolja a júniusúzi határon

Tóth Ferenc júnohási kereskedő homokért igyekezett egylova fogalján a község közepében lévő „homokos gödörbe”. Amikor a mútról le akart fordulni, nem vette észre az éppen akkor nagy sebességgel arra tartó terahatót és az belecsúszott a fogatba, amelyen Tóth Ferencen kívül még az 5 éves kislánya is. Az autó elkapta az éppen keresztben álló lovat s azt a kocsitól elzavarta agyongyázta és az pillanatok alatt kiszervezt. A teraható pedig néhány gyors szaltó után tödést kötött ki az út mellett szántóföldön.

Csoodlatos módon a kocsi fölöknek a nagy hiedjében kívül semmi bajuk nem lett — bár a kocsi az áróka fordult — a terahatóban ülők is csupán kisebb sérüléseket szenvedtek.

A bizottság fogja majd megállapítani a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

SPORT

SVSE II—CVSE 3:1 (3:1)

Sopron. Vezető: Nikl. Az SVSE II. mindvégig jobb volt, megérdemelten nyert a tetteitlen csatározás CVSE-vel szemben. A vezetést a CVSE szerezte meg Budai révén. Az egyenlítő gólt Konrád lötte. Később Kubányi és ismét Konrád a gólszerző. A szünet után csapatok jöttek, de eredményt már egyik csapat sem ér el. Jók a győztes csapatban Salamon, Takács Gáspár és Konrád, a CVSEben Sütő, Marton és Bekésey.

Haladás II.—Sárvár 6:0 (3:0)

Szombathely. Vezető: Erlinger. A Haladás az első félidőben fölünyit harcol ki, de gól csak a 29. percben születik. Vági a jobb alsó sarokba 16, (1:0). Két perc múlva Szabados gurít a háliba. A 37. percben Oswáth megugrik és a harmadik gólt szerzi. Szünet után a Haladás továbbra is fölünyben jár. A 49. percben Tóth löti a háliba. A 44. percben újba Tóth eredményes. A mérkőzés utolsó percében Vági beállítja a végeredményt (6:0). A játévezető az első félidő 10. percében Sándort, a második félidő 10. percbében Oswáthot és Gaált kiállítja.

CVSE II.—Sárvár II. 2:0 (1:0)

Sárvár. Vezető: Lőrincz. Mindkét gólt Varga III. lötte. Igazságos eredmény.

Mi lesz vasárnap?

Vasárnap délután fel 4 órakor a ligeti pályán a Celledömöki Levente Egyesület Ifjú csapata Sárvár Levente Egyesület csapatával levente bajnoki mérkőzést tart.

A bajnokság állása a következők:

1. Haladás II.	4	4	—	122	8
2. Mura	5	4	—	138	8
3. SVSE II.	4	3	1	143	7
4. Káposztás	5	3	1	148	7
5. Móra ZSE	4	2	1	147	5
6. SzFC II.	5	1	2	45	4
7. ZLE	5	1	2	68	4
8. Tapolcai V.	4	1	2	74	3
9. CVSE	4	3	1	74	2
10. Kőrmend	4	1	3	75	2
11. Sárvár	5	2	3	65	2
12. M. Kinizsi	5	2	3	58	2